

Aanbeveling nr 03/2016 van 20 juli 2016

Betreft: Aanbeveling betreffende de verplichting die opgelegd wordt aan de operatoren die gesubsidieerd worden door het Europees Sociaal Fonds, om persoonsgegevens in te zamelen van de stagiairs beroepsopleiding in het kader van de programmatie ESF 2014-2020 (CO-AR-2016-003)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 30;

Gelet op de aanvraag van Lire et Écrire Bruxelles asbl , ontvangen op 7 juni 2016;

Gelet op het verslag van de heer Stefan Verschuere

Brengt op 20 juli 2016 het volgend advies uit:

I. VOORAFGAANDE OPMERKING

1. De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens uitgevaardigd werd: betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens Deze akten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].
2. De verordening, meestal GDPR (general data protection regulation) genaamd, is twintig dagen na publicatie of op 24 mei 2016 van kracht en wordt, twee jaar later automatisch van toepassing, zijnde op 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.
3. Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, gedurende de uitvoeringstermijn van twee jaar, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde verplichting houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.
4. Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze akten te anticiperen. Het behoort in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) toe om hiermee rekening te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting in hoofde van de lidstaten.

^[1]Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. VOORWERP VAN DE AANBEVELING

5. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna "de Commissie") ontving op 7 juli 2016 een verzoek om inlichtingen van Lire et Écrire Bruxelles asbl betreffende de verplichting die opgelegd wordt aan de operatoren die gesubsidieerd worden door het Europees Sociaal Fonds (hierna ESF) om de persoonsgegevens in te zamelen van de stagiairs beroepsopleiding in het kader van de programmatie ESF 2014-2020.
6. Verordening (EU) nr. 1304/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 17 december 2013 betreffende het ESF, voorziet in zijn aanhef dat de lidstaten en de Commissie geregeld een evaluatie moeten uitvoeren van de doeltreffendheid en efficiëntie en het effect van ESF-steun voor bevordering van sociale inclusie en armoedebestrijding.
7. De verordeningen 2014-²2020 bevatten overigens versterkte bepalingen inzake opvolging en evaluatie van de initiatieven die gefinancierd worden door het ESF.
8. Bijgevolg wordt aan de operatoren voor beroepsinschakeling die genieten van een tussenkomst van het ESF gevraagd om een "stagiair bestand" in te vullen. Dit bestand bestaat uit een formulier met verplichte blokkerende gegevens en verplichte maar niet-blokkerende gegevens. Deze laatste betreffen gevoelige persoonsgegevens. Ze kunnen in samengevoegde vorm bezorgd worden aan het ESF-agentschap en hebben betrekking op de vraag of de stagiair behoort tot een van de volgende categorieën:
 - migranten, deelnemers van vreemde origine, minderheden;
 - deelnemers met een handicap;
 - andere kansarmen (verslaafden, gevangenen, ex-gevangenen, daklozen, mensen van vreemde origine, minderheden, ongeletterden, andere kansarmen)
9. In de veronderstelling dat de stagiair weigert om deze gegevens mee te delen moet de operator het bewijs van de weigering leveren. De stagiair moet eveneens een document invullen en ondertekenen waarmee hij bevestigt dat hij behoort tot een van de drie

¹ Verordening (EU) nr. 1304/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees Sociaal Fonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1081/2006 van de Raad, Publ. *Blad*, 20 december 2013

² Zie art. 54 en 56 van de Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad, Publ. *Blad* 20 december 2013

voormelde categorieën. Bij gebrek hieraan kan de stagiair beschouwd worden als niet in aanmerking komend voor het project.

III. TOEPASSELIJKHEID VAN DE WVP

10. De WVP is van toepassing op iedere verwerking van persoonsgegevens (artikel 3 van de WVP).
11. Volgens artikel 1 van de ^{WVP} is een persoonsgegeven «*iedere informatie over een geïdentificeerd of identificeerbaar natuurlijk persoon (...); als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van één of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit*».
12. Het stagiair bestand ESF en IEJ, Methodologische gids voor operatoren andere dan openbare operatoren, voorziet in de opmaak van een Excel-bestand door het Agentschap ESF dat toelaat de gegevens op homogene wijze in te zamelen voor alle deelnemers. Dit bestand zal vervolgens geïmporteerd worden in het informatiesysteem van het Agentschap.
13. Dit geheel van verrichtingen dat toegepast wordt op persoonsgegevens vormt een verwerking in de zin van artikel 1, § 2 van de WVP.

IV. ONDERZOEK TEN GRONDE

A. Rechtmatigheid van de verwerking

14. Sommige gevraagde gegevens worden door het Agentschap ESF beschouwd als "gevoelig"³.
15. Het gaat om de volgende gegevens: *"migranten, deelnemers van vreemde origine, minderheden, deelnemers met een handicap/andere kansarmen: verslaafden, gevangenen, ex-gevangenen, daklozen, mensen van vreemde origine, minderheden, ongetletterden, andere kansarmen/gegevens betreffende de gezinssamenstelling:*

³ Zie de gevraagde gevoelige gegevens bij de indicatoren aangeduid met het symbool** in de bijlage I van de Verordening ESF (EU) nr. 1304/2013

alleenstaande, gezin waar niemand werk heeft, gezin waar ten minste 1 persoon werk heeft)".

16. De Commissie stelt vast dat deze zogenaamde "gevoelige" gegevens, gevoelige gegevens zijn zoals bedoeld in artikel 6 van de Privacywet, betreffende de gezondheid in de zin van artikel 7 van de Privacywet en gerechtelijke in de zin van artikel 8 van de Privacywet.
17. De Commissie vestigt er de aandacht op dat de verwerking van deze 3 categorieën gegevens in principe verboden is..
18. Artikelen 6, 7 en 8 van de Privacywet voorzien echter dat dergelijke gegevens mogen worden verwerkt als de verwerking noodzakelijk is voor de verwezenlijking van doeleinden die door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie of om redenen van openbaar belang zijn vastgesteld.
19. Op deze basis kan de verwerking van gevoelige, gerechtelijke of gegevens betreffende de gezondheid worden gerechtvaardigd.

B. Finaliteit en proportionaliteit van de verwerking.

20. Krachtens het finaliteits- en proportionaliteitsbeginsel van de wet verwerking persoonsgegevens (artikel 4 WVP), mag de verantwoordelijke voor de verwerking enkel gegevens verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mag hij die verzamelde gegevens uitsluitend verwerken op een wijze die verenigbaar is met die doeleinden. Bovendien mogen uitsluitend toereikende, ter zake dienende en niet overmatige gegevens worden verzameld voor het of de nagestreefde doeleinde(n). De verantwoordelijke voor de verwerking moet bij de keuze voor een bepaalde verwerkingswijze, erover waken dat hij opteert voor die modaliteiten die het minst de privacy van de betrokkenen aantasten. Een inmenging in het recht op bescherming van de gegevens van de betrokkenen, moet immers proportioneel zijn ten opzichte van het nut en de noodzakelijkheid van die verwerking voor de verantwoordelijke voor de verwerking.
21. Bij het lezen van de Verordening (EU) nr. 1304/2013 « en het stagiair bestand ESF en IEJ, Methodologische gids voor operatoren andere dan openbare operatoren, leidt de Commissie dat de doeleinden van de beoogde verwerking van persoonsgegevens erin bestaan evaluaties uit te voeren met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van de opvatting en de toepassing van de programma's en de doeltreffendheid, de efficiëntie en

het effect ervan te evalueren. Artikel 54 van de Verordening (EU) nr. 1303/2013 verduidelijkt dat "Het effect van de programma's wordt, *in het licht van de opdracht van elk ESI-fonds, beoordeeld in het licht van de streefdoelen van de strategie van de Unie voor slimme, duurzame en inclusieve groei, en, gelet op de omvang van het programma, in voorkomend geval tevens in het licht van het bruto binnenlands product (bbp) en de werkloosheid in het betrokken programmagebied* ».

22. Zodoende rusten in het kader van de programmaties twee opdrachten op het ESF:
 - enerzijds de vereiste om statistieken mee te delen aan de EU;
 - anderzijds de verplichting om na te gaan of de stagiair in aanmerking komt om te genieten van de maatregelen. Om het saldo van de subsidies te verkrijgen dienen controles in situ uitgevoerd te worden door het Agentschap ESF.

23. Het Comité is van oordeel dat de nagestreefde doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn in de zin van art. 4, § 1, 2° van de WVP.

24. De Commissie vestigt de aandacht van de aanvrager op het feit dat gevoelige gegevens zoals bedoeld in artikel 6 van de Privacywet, betreffende de gezondheid in de zin van artikel 7 van de Privacywet en gerechtelijke in de zin van artikel 8 van de Privacywet onderworpen zijn aan bijzondere voorwaarden krachtens Hoofdstuk III van het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

25. In dit opzicht stelt de Commissie vast dat artikel 27 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 bepaalt dat "Indien de verwerking van persoonsgegevens, bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de wet, uitsluitend is toegestaan op grond van de schriftelijke toestemming van de betrokken persoon, is die verwerking verboden indien de verantwoordelijke voor de verwerking de huidige of potentiële werkgever van betrokkene is of indien de betrokken persoon zich ten aanzien van de verantwoordelijke voor de verwerking in een afhankelijke positie bevindt, wat hem belet vrij zijn toestemming te verlenen". Dit artikel bepaalt evenwel dat "Dit verbod wordt opgeheven wanneer de verwerking erop gericht is de betrokken persoon een voordeel te verstrekken". ».

26. Gelet op wat voorafgaat beveelt de Commissie het Agentschap ESF aan om de tussenkomst in te roepen van een dienstenintegrator zodat deze optreedt als intermediaire organisatie in de zin van artikel 1, eerste lid, 6° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001.⁴
27. De dienstenintegrator kan er immers mee worden belast de nodige gegevens te trekken om ze vervolgens gecodeerd mee te delen aan het Agentschap ESF zodat het zijn statistisch doeleinde kan verwezenlijken.
28. De Commissie meent dat eventueel voorafgaande machtigingen zullen moeten gevraagd worden aan de toezichtautoriteiten.⁵
29. Deze oplossing is bovendien conform het beginsel van de eenmalige inzameling van gegevens.
30. Voor het doeleinde controles in situ die georganiseerd worden door het Agentschap ESF, kunnen de voor de controle noodzakelijke gegevens ter plaatse ter beschikking worden gesteld indien zich problemen stellen.

De Administrateur f.f.,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere

⁴ « *De natuurlijke of rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur, andere dan de verantwoordelijke voor de verwerking van de niet-gecodeerde gegevens, die de gegevens codeert.* »

⁵ Zie art. 3, 1ste lid, 6° van de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren, *B.S.* 4 juni 2014